

Anita Janas

Szkoła Podstawowa nr 35 w Łodzi

Tel.505132629

Scenariusz lekcji

Znam Prawa Dziecka!

1. Tematyka

Prawa Dziecka – poznanie i omówienie poszczególnych zapisów Konwencji o Prawach Dziecka.

2. Cele:

- ogólny: Zaznajomienie dzieci z ich prawami,
- szczegółowe: Zrozumienie przez dzieci znaczenia tych praw oraz uczulenie na sytuacje, podczas których dochodzi do łamania Praw Dziecka.

3. Metody: drama, myślenie krytyczne, myślografia

4. Formy: 3 godziny lekcyjne, praca w grupach

5. Środki dydaktyczne: koperty z pociętymi kartkami, na których zapisano Prawa Dziecka lub z puzzlami o Prawach Dziecka, książki – lektury do kl. IV – VIII, opisy scenek do odegrania, kartki, mazaki, długopisy, nożyczki, gazety

Wstęp (30 minut)

1. Przywitanie grupy, rozmowa o naszym samopoczuciu. Każdy uczeń pokazuje za pomocą gestu, jak się dzisiaj czuje. Może nie wyjaśniać niczego, chodzi tylko o zasygnalizowanie swojego stanu emocjonalnego.
2. Nauczyciel wyjaśnia dzieciom tematykę oraz cel spotkania. Pyta uczniów, czy znają jakieś swoje prawa. Zapisuje je na tablicy. Następnie tłumaczy, że chciałby, by wszyscy poznali Prawa Dziecka i, dzieląc klasę na grupy, rozdaje każdej grupie kopertę. W środku znajdują się pocięte kartki z zapisanymi Prawami Dziecka lub puzzle do ułożenia. Każda grupa ma maksymalnie 7 minut na wykonanie zadania, czyli ułożenia 3-4 otrzymanych praw. Następnie zapisujemy poznane prawa na tablicy. Rozmawiamy na temat odgadniętych Praw, wyjaśniamy krótko ich znaczenie.

Na tablicy powinny znaleźć się takie zapisy:

Wersja dla kl.4-6

- Mam prawo mieć mamę i tatę
- Mam prawo do zabawy i wypoczynku
- Mam prawo chodzić do szkoły
- Mam prawo do własnego miejsca w domu
- Mam prawo do własnego imienia i kraju
- Mam prawo do leczenia

- Mam prawo czuć się bezpiecznie
- Mam prawo pytać i wypowiadać się
- Mam prawo do miłości
- Mam prawo do wychowania bez krzyku i bicia

Wersja dla kl. VII – VIII

- Prawo do życia i tożsamości
- Prawo do wychowania w rodzinie
- Prawo do wyrażania własnych poglądów
- Prawo do edukacji
- Prawo do ochrony życia
- Prawo do odpowiedniego standardu życia
- Prawo do informacji
- Prawo do prywatności
- Prawo do odpoczynku
- Prawo do korzystania z dóbr kultury
- Prawo do ochrony w procesie karnym
- Prawo do ochrony przed konfliktem zbrojnym
- Prawo do ochrony przed przemocą
- Prawo do znajomości praw

Rozwinięcie: (2 godziny)

1. Scenki dramowe. Nauczyciel prosi grupy, o przygotowanie krótkich scenek, podczas których pokażą znaczenie wybranego Prawa Dziecka.

Wersja dla kl. IV – VI:

W przypadku problemów prowadzący może rozdać kartki z pomocniczymi opisami.

- a) Mama i tata są po rozwodzie. Pokażcie sytuację, kiedy tata spotyka się z dzieckiem, razem spędzają czas.
- b) Pokaż wspólną zabawę lub Twój odpoczynek np. czytanie książki, spacer, uprawianie sportu.
- c) Pokażcie swoją drogę do szkoły i aktywności podczas lekcji: czytanie, pisanie, liczenie itd.
- d) Przedstawcie się i opowiedzcie o swoim kraju.
- e) Pokażcie wizytę u lekarza.
- f) Pokaż, jak mama przytula dziecko i jak tata je obejmuje.
- g) Wymyśl sytuację, w której pięć razy zapytasz: Dlaczego? I powiesz, że masz inne zdanie niż rozmówca.
- h) Pokaż, jak rodzice przytulają dziecko i mówią, że je kochają.
- i) Pokaż, jak dziecko narozrabiało i rodzice tłumaczą mu, bez przemocy i krzyku, co zrobiło źle.

Wersja dla kl. VII – VIII:

- a) Pokażcie, że jest pokój, nikt Wam nie zagraża, a Wy jesteście różni i wiecie, czym jest tolerancja.

- b) Pokażcie, że po rozwodzie rodziców dziecko ma prawo do kontaktów z obojgiem rodziców.
- c) Pokażcie (kulturalnie ☺) , że macie inne zdanie niż mama czy nauczyciel n/ t szkoły.
- d) Pokażcie, że chodzicie do szkoły, uczycie się.
- e) Pokażcie, że należy chronić życie każdego dziecka np. w szpitalu.
- f) Pokażcie, że macie swoje miejsce do nauki i wypoczynku.
- g) Pokażcie, że rodzice informują Was o ważnych wydarzeniach w rodzinie lub na świecie.
- h) Pokażcie, że macie prawo, by nikt nie czytał Waszych smsów, listów czy pamiętnika.
- i) Pokażcie, jak odpoczywacie ☺
- j) Pokażcie, jak jesteście na koncercie lub w kinie, teatrze.
- k) Pokażcie, jak rozgrywa się scena w sądzie,
- l) Pokażcie, jak dwie osoby się biją, a dziecko jest zabierane z tego miejsca.
- m) Pokażcie, jak dziecko narozrabiało, a rodzice tłumaczą mu, bez krzyku i bicia, co zrobiło źle.
- n) Pokażcie zapisane na tablicy prawa ☺

Uczniowie przygotowują scenki, następnie przedstawiają je wszystkim. Zebrani odgadują treść haseł, następnie zapisujemy poznane Prawa Dziecka na tablicy.

Uwaga: Scenki są ułożone po kolei zgodnie z zapisanymi wcześniej Prawami Dziecka. Nie trzeba wykorzystywać wszystkich, tylko te, które dzieci nie znają, ewentualnie wybrane zagadnienia przez nauczyciela.

2. Literackie nawiązania do tematu Praw Dziecka.

Nauczyciel rozkłada na stoliku przygotowane wcześniej książki. Każda grupa ma za zadanie wybrać jeden utwór.

Propozycje dla klas IV:

Baśnie:

„Czerwony Kapturek”

„Roszpunka”

„Śnieżka”

„Kopciuszek”

„Śpiąca Królewna”

„Brzydkie kaczątko”

„Calineczka”

„Dzielny ołowiany żołnierz”

Propozycje dla klas V- VI

„Akademia Pana Kleksa” J. Brzechwa

„Katarynka” B. Prus

„Mikołajek” J. J. Sempe i R. Goscinny

„Opowieści z Narnii” C. S. Lewis

„Powrót taty” A. Mickiewicz

„Ania z Zielonego Wzgórza” L. M. Montgomery

„Tajemniczy ogród” F. H. Burnett
„W pustyni i w puszczy” H. Sienkiewicz

Propozycje dla klas VII – VIII

„Treny” J. Kochanowski
„Opowieść wigilijna” Ch. Dickens
„Mały Książę” A. de Saint-Exupéry
„Szyfrowe prace,” S. Żeromski
„Kamienie na szaniec” A. Kamiński
„Oskar i pani Róża,” E. E. Schmidt
„Złota rybka” B. Kosmowska
„Zemsta” A. Fredro

Nauczyciel prosi dzieci, żeby spośród podanych utworów znaleźli jeden, który w jakiś sposób, według nich, nawiązuje do tematu: Znam swoje prawa! Następnym zadaniem, po dokonaniu wyboru, jest przemyślenie tego nawiązania według rutyny myślenia krytycznego:

Znajdź – Pomyśl- Kombinuj (Uzasadnij)

Uczniowie zapisują na kartce swoje przemyślenia:

1. Co wybraliśmy?
2. Dlaczego? Jakie Prawo Dziecka się nam kojarzy z tą lekturą?
3. Jaki przykład z utworu na to wskazuje?

Propozycje odpowiedzi:

- a) „Czerwony Kapturek” – Mam prawo czuć się bezpiecznie – Wilk stanowił zagrożenie dla bezpieczeństwa dziewczynki
- b) „Roszpunka” – Mam prawo mieć mamę i tatę – Czarownica zabrała dziewczynkę z domu.
- c) „Śnieżka” – Mam prawo do wychowania bez krzyku i przemocy – Macocha chciała zrobić krzywdę dziewczynce.
- d) „Kopciuszek” – Mam prawo do własnego miejsca w domu- Macocha wykorzystywała Kopciuszka, traktowała jak służącą.
- e) „Śpiąca Królewna” – Mam prawo do odpoczynku – Dziewczynka spała przez sto lat.
- f) „Brzydkie kaczątko” – Mam prawo do miłości – Kaczątko było nieszczęśliwe i niekochane.
- g) „Calineczka” – Mam prawo do własnego imienia i kraju – Każdy próbował zmienić Calineczkę, a książkę nawet zmienił jej imię.
- h) „Dzielny ołowiany żołnierz” – Mam prawo do leczenia – Żołnierz nie miał nogi, był niepełnosprawny.
- i) „Akademia Pana Kleksa” – Mam prawo do nauki – Adaś Niezgódka uczył się w szkole Pana Kleksa
- j) „Katarynka” – Mam prawo do leczenia – Bohaterka noweli była niewidoma.
- k) „Mikołajek” – Mam prawo pytać i wypowiadać się – Mikołajek miał często inne zdanie niż dorośli.
- l) „Opowieści z Narnii”- Mam prawo czuć się bezpiecznie – Czarownica zagrażała Narnii.

- m) „Powrót taty”- Mam prawo mieć mamę i tatę – Zbójcy napadli na kupca.
- n) „Ania z Zielonego Wzgórza” - Mam prawo do miłości – Sierotka znalazła dom i rodzinę.
- o) „Tajemniczy Ogród” – Mam prawo do zabawy i wypoczynku – Mary i Colin żyli bez miłości i nie zaznali w życiu radości, dopóki się nie zaprzyjaźnili.
- p) „W pustyni i w puszczy” – Mam prawo czuć się bezpiecznie – Staś i Nel zostali porwani.
- q) „Treny” – Prawo do ochrony życia – Nagła śmierć Urszuli.
- r) „Opowieść wigilijna” – Prawo do wychowania w rodzinie – Mały Ebenezer nie zaznał miłości w rodzinie.
- s) „Mały Książę” – Prawo do wyrażania własnych poglądów – Mały Książę ciągle pytał o wszystko i nie rozumiał dorosłych.
- t) „Syzyfowe prace” - Prawo do imienia i własnego kraju – Polska była pod zaborami.
- u) „Kamienie na szaniec” – Prawo do ochrony przed konfliktem zbrojnym – Wybuchła II wojna światowa.
- v) „Oskar i pani Róża” - Prawo do ochrony życia – Oskar był chory, miał białaczkę.
- w) „Złota rybka” - Prawo do wychowania w rodzinie – Rodzice bohaterki byli po rozwodzie.
- x) „Zemsta” – Prawo do ochrony przed przemocą – Ojciec chciał zmusić syna do małżeństwa z niekochaną kobietą.

Uwaga: Propozycje nie są obowiązkowe, uczniowie mogą znaleźć inne prawa i inne przykłady nawiązujące do zagadnienia.

3. Rutyna myślenia krytycznego: Dlaczego?

W tych samych grupach uczniowie odpowiadają na to samo pytanie: Dlaczego? Muszą je zadać 5 razy, a każda odpowiedź powinna wynikać z poprzedniej.

Schemat:

1. Dlaczego należy przestrzegać Praw Dziecka?
2. Dlaczego?
3. Dlaczego?
4. Dlaczego?
5. Dlaczego?

Propozycja odpowiedzi:

1. Dlaczego należy przestrzegać Praw Dziecka?
2. Ponieważ należy dbać o dzieci. Dlaczego?
3. Ponieważ są bezbronni. Dlaczego?
4. Ponieważ to dorośli muszą dbać o bezpieczeństwo dzieci. Dlaczego?
5. Ponieważ są odpowiedzialni za dzieci.

Następnie wspólnie zapisujemy wnioski – tutaj wyszło nam, że Prawa Dziecka powstały w wyniku tego, że na dorosłych spoczywa odpowiedzialność za życie i dobro dzieci.

4. Rutyna krytycznego myślenia: Punkt widzenia.

Nauczyciel prosi dzieci, żeby odpowiedziały na kolejne pytanie: Dlaczego potrzebne są Prawa Dziecka?

Każdy zespół odpowiada z punktu widzenia jednej z grup:

- a) Dzieci
- b) Młodzież
- c) Dorośli
- d) Rodzice
- e) Nauczyciele
- f) Dziadkowie

Propozycje odpowiedzi: .

- g) Dzieci – Dobrze, że powstały Prawa Dziecka, bo wiemy, co jest dobre dla nas, a kiedy nam czegoś robić nie wolno. Nie wolno nas krzywdzić.
- h) Młodzież – Prawa te są potrzebne, ponieważ możemy egzekwować ich przestrzeganie i dopominać się, żeby dorośli o nas dbali.
- i) Dorośli – Dzięki Prawom wiemy, co należy się naszym dzieciom i rozumiemy, że powinniśmy okazywać im miłość, szacunek i być za nich odpowiedzialni.
- j) Rodzice – Wiemy, że nasze dzieci należy kochać, wspierać i pomagać im z całych sił.
- k) Nauczyciele – Prawa Dzieci często, także w szkołach, nie były przestrzegane. Dobrze, że każde dziecko ma prawo do edukacji.
- l) Dziadkowie – Dla nas dzieci to mają tylko prawa, my je rozpieszczamy, jak tylko możemy ☺

Uwaga: To tylko propozycje, uczniowie mogą mieć inny punkt widzenia jako dana grupa.

Zakończenie (30 minut)

1. Grafonotki.

Nauczyciel prosi uczniów, żeby wspólnie, w grupach, spróbowali narysować symbol, jakiś element graficzny dotyczący poszczególnych Praw Dziecka np.

- Mam prawo mieć tatę i mamę – rysunek rodziny
- Mam prawo chodzić do szkoły – szkoła
- Mam prawo do leczenia – lekarstwa

Można te elementy narysować, można też wyciąć z gazety i zrobić kolaż na dużym kartonie.

2. Podsumowanie: Czego się dziś nauczyłem? Jak się teraz czuję? Swobodne dzielenie się swoimi przemyśleniami.

Praca domowa: Porozmawiaj dziś z rodzicami n/t Praw Dziecka.

Ewaluacja: (5 minut)

Wychodząc, narysuj na kartonie słończko, chmurę lub piorun w zależności od tego, czy zajęcia były dla Ciebie ciekawe, ważne i czy czegoś się nauczyłeś.

☀ - bardzo ciekawe, wiele się nauczyłem

☁ - przeciętnie , czegoś się nauczyłem

⚡ - okropne , niczego się nie nauczyłem

